

Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Taslağı 'Kıyı Kanunu'nu Nasıl Etkiliyor?

Ülkemizde sosyoekonomik önemi büyük olan kıyı alanları ile ilgili planlama ve uygulama faaliyetlerine yönelik mevzuat çok geniştir. Ancak temel yasal dayanak Kıyı Kanunu'dur. Yasal olarak ilk defa 1926 yılında tanımlanan "kıyı", kamuya ait yerlerden sayılmış ve tescil dışı bırakılması gerektiği belirtilmiştir. 1972 yılında imar kanununa eklenen ek maddeler ile kıyı bölgelerinin planlanmasına yönelik ilk yasal düzenleme yapılmıştır. 1982 Anayasasının 43.maddesinde "Kıyılar devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyıları ile deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir. Kıyılarla sahil şeritlerinin kullanım amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkan ve şartları kanunla düzenlenir." hükümlerine yer verilmiştir. Anayasadaki hüküm doğrultusunda 1990 tarihinde 3621 sayılı Kıyı Kanunu çıkarılmış, 1992 tarihinde değişikliğe uğrayarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile kıyı alanlarına ilişkin şu tanımlar yapılmış ve Şekil 1'de gösterilmektedir:

Kıyı Çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda, taşkın durumları dışında, suyun kara parçasına değdiği noktaların birleşmesinden oluşan meteorolojik olaylara göre değişen doğal çizgidir. Tabii ve suni göllerde Devlet Su İşleri, Genel Müdürlüğünce belirlenen maksimum su kotu kıyı çizgisini belirler.

Kıyı Kenar Çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ve akarsuların, alçak-basık kıyı özelliği gösteren kesimlerinde kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketlerinin oluşturduğu kumsal ve kıyı kumullarından oluşan kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık benzeri alanların doğal sınırı; dar-yüksek kıyı özelliği gösteren kesimlerinde ise, şev ya da falezin üst sınırıdır.

Bu sınır doldurma suretiyle arazi elde edilmesi halinde de değiştirilemez.

Kıyı kenar çizgi tespitine konu olmayan akarsuların, deniz, tabii ve suni göllerle birleştiği yerlerde, kıyı kenar çizgisi; deniz, tabii ve suni göl kıyı kenar çizgisi olarak tespit edilir.

Kıyı: Kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki alandır.

Dar-Yüksek Kıyı: Plaj ya da abrazyon platformu olmayan veya çok dar olan şev veya falezle son bulan kıyılardır.

Alçak-Basık Kıyı: Kıyı çizgisinden sonra da devam eden, kıyı hareketlerinin oluşturduğu plaj, hareketli ve sabit kumulları da içeren kıyı kordonu lagün gölü, lagün alanları, sazlık, bataklık ile kumluk, çakıllık, taşlık ve kayalık alanları içeren kıyılardır.

Kıyı (Sahil) Şeridi: Deniz, tabii ve suni göllerin kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az 100 metre genişliğindeki alandır.

İki bölümden oluşan bu alan kullanım amacı ve doğal eşiklere göre belirlenir.

Kıyı (Sahil) şeridinin birinci (A) bölümü: Sahil şeridinin tümü ile sadece açık alanlar olarak düzenlenen; yeşil alan, çocuk bahçesi, gezinti alanları, dinleme ve Yönetmelikte tanımlanan rekreatif alanlardan ve yaya yollarından oluşan, kıyı kenar çizgisinden itibaren, kara yönünde yatay olarak 50 metre genişliğinde belirlenen bölümdür.

Sahil şeridinin ikinci (B) bölümü: Sahil şeridinin birinci bölümünden sonra kara yönünde yatay olarak en az 50 metre genişliğinde olmak üzere belirlenen ve üzerinde sadece Kanunun 8. maddesinde ve Yönetmelikte tanımlanan toplumun yararlanmasına açık günübirlik turizm yapı ve tesisleri, taşıt yolları, açık otoparklar ve arıtma tesislerinin yer aldığı bölümdür.

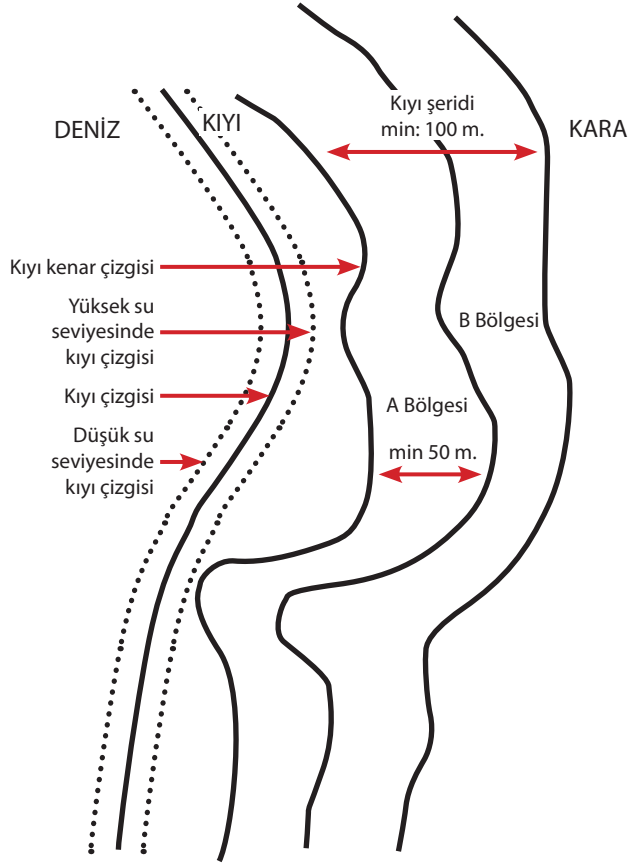
Bu kanunun 6. maddesinde, kıyıların herkesin eşit kullanımına açık olduğu, bu alanlara yapı yapılamayacağı, kullanımı kısıtlayıcı tel örgü, çit, hendek gibi engeller oluşturulamayacağı belirtilmiştir. Bu alanlarda kıyıyı değiştirecek boyutta hafriyat yapılması kum, çakıl gibi benzeri maddelerin çıkarılması, moloz, toprak, çöp gibi atık maddelerin dökülmesi yasaklanmıştır.

Bu alanlarda kıyının korunmasına, kamu yararına ve kullanım özelliği dolayısıyla kıyıda bulunması gereken iskele, liman, barınak, yaşama yeri, dalga kıran, çekek yeri, kayıkhanesi, tersane, gemi söküm yeri, su ürünleri üretim ve yetiştirme tesisleri gibi yapılar, amaçları dışında kullanılmamak üzere yapılabilir.

Kıyı Kanununun esas alındığı ancak kıyı alanlarının planlamasının, korunması, kullanılması ile kıyı ve sularda farklı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi veya işletmecilik yapılması konularında çok sayıda kuruluşun (Tablo 1) yasal yetki ve sorumluluğu bulunmaktadır. Bu farklı düzenlemeler ve kurumlar arasında iletişim ve koordinasyon eksikliği, kıyı alanlarının korunması, kullanılması ve denetlenmesi noktasında eksikliklere yol açmakta, geri dönülmesi zor sonuçlarla karşı karşıya kalınmasına neden olmaktadır. Ayrıca kurumların bağlı olduğu farklı yasal düzenlemelerin de birbirleriyle çelişmesi sonucunda farklı kararlar alınmakta, problem sonuçları üzerinde kurumlar arasında anlaşmazlık süreçlerin uzamasına ve yasal olmayan uygulamaların engellenmesinde kurumların etkisiz kalmasına neden olmaktadır.

Kıyı alanlarının kullanımı, korunması ve planlaması noktasında yaşanan yasal ve yönetsel sorunların yanı sıra, kıyılarımız iklim değişikliği, deniz seviyesi yükselmesi ve buna bağlı olarak kalıcı su baskınları, seller ve kıyı erozyonu, sayısı ve şiddeti artan fırtınalar ile fırtına yükselmesi (deniz seviyesi yükselmesi), dalga kabarması (rüzgar etkisi sonucu deniz seviyesi yükselmesi) ve son yıllarda oluşma sıklığı ve etkisi artan tsunami gibi doğal afetlerle de karşı karşıyadır. Son yıllarda sıkça yaşadığımız fırtınalar ve taşkınlar ile dünya çapında meydana gelen tsunami ve yarattığı yıkıma ülkemiz de tarihsel olarak uzak değildir. İklim değişikliği nedenli küresel bir sorun haline gelen deniz seviyesi yükselmesi ise kıyı deltalarımızı özellikle tehdit etmektedir.

Bütün bu sorunlar karşısında bilimsel ve kamu yararı gözetilerek değerlendirilmesi gereken kıyı alanlarımız ise tüm planlarda bir kaynak değer olarak görülmekte, yasal sınırlar, mevcut kullanımlar ve talepler doğrultusunda düzenlemeler yapılmaktadır. Kıyı kesiminin kara ve özellikle deniz kesimi ayrı ayrı değerlendirilmekte kıyı kesimi Kıyı Kanunu ve yönetmelikleriyle planlanırken, kara kısmında İmar Yasası başta olmak üzere farklı boyuttaki çevre ve imar planları uygulanmaktadır. Bu

Şekil 1 - Kıyı Kanun'unda yapılan tanımlamalar

ayırım nedeni ile deniz ve kara kesimindeki hassas ekosistem özellikleri, alınan kararların kıyı alanlarında yaratacağı bütünleşik etkiler ve sonuçları çok fazla değerlendirilmemektedir.

Kıyı alanlarının kullanılması, talep doğrultusunda değerlendirilmesi gereken kaynak değer bakış açısının bir sonucu olarak önerilen Kıyı Kanun'daki değişiklikler bilimsellikten uzak, doğal ekosistem ve doğal afetlerin yaratacağı etkiler düşünülmeden, kara alanı ve deniz alanının bütün yapısı göz ardı edilerek hazırlanmış olup, kabul edilmesi sonucunda zaten baskı altında olan kıyı alanlarımızda çok daha ciddi sonuçlara neden olacaktır. Özellikle genel esaslar altında eklenmek istenen "Sahil şeritlerinde yapılacak yapılar, kıyı kenar çizgisinden kara yönünde en fazla 10 metrelik mesafede genel olarak deniz seviyesine göre 5 metre yükselen yerlerde veya dar kıyılarda kıyı kenar çizgisine en fazla 20 metre, diğer alanlarda en fazla 50 metre yaklaşabilir." maddesi doğal afetler tehdidi altında olan kıyılarımızda sahil şeridi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki mesafenin mevcut ya-

Tablo 1 - Türkiye'de Kıyı Alanlarında Yetki ve Sorumluluğu Olan Kuruluşlar

Kurum Adı	Yasal Dayanak
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı 644 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.	<ul style="list-style-type: none"> • 3621 Sayılı Kıyı Kanunu • 3194 Sayılı İmar Kanunu • Kıyı Kanunu Uygulamasına Dair Yönetmelik • 4708 Sayılı Yapı Denetimi Kanunu • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu • 648 Sayılı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün Kurulmasına Dair KHK
Orman ve Su İşleri Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 2872 Sayılı Çevre Kanunu • ÇED Yönetmeliği • 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Kültür ve Turizm Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu • 2683 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
Ulaştırma Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 3348 Sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu
Denizcilik Müsteşarlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 491 Sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 5398 Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun • 3621 Sayılı Kıyı Kanunu ile ilgili 5398 Sayılı kanunda yapılan değişiklik (03.07.2005 RG. No: 25882)
Büyükşehir Belediyeleri	<ul style="list-style-type: none"> • 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu • 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun
Belediyeler	<ul style="list-style-type: none"> • 5393 Sayılı Belediye Kanunu • 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun
İl Özel İdareleri	<ul style="list-style-type: none"> • 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu • 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun
Maliye Bakanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları, Sahil Güvenlik Komutanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • Kendi Özel Yasaları • Ve diğer ilgili yasalar

sada olduğu gibi 50 metreden ,kıyı eğimine uygun olarak 20 metreye indirilmesi bilimsel açıdan, kıyı alanları yönetimi açısından, halkın kullanımı ve can güvenliği açısından, kıyıların doğal yapılarını ve hidrodinamiğini etkileme açısından yanlış olup, risk açısından ise çok tehlikeli bir değişiklik önerisidir. Doğal tehditler altında olan kıyılarda ve bu afetler için uyum stratejilerinin uluslararası boyutlarda geliştirilmesi için çaba harcandığı bir ortamda, önerilen bu değişiklik hem uyum sağlama (adaptasyon) hem de etki azaltım stratejilerine tam anlamıyla zıt bir eylem olmaktadır.

Kıyı Kanun'unun amacı halkın can ve mal güvenliğini sağlayacak ve ekonomik kazanımlara yol açacak çözüm üretmek için gerekli yasal düzenlemeleri sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, kıyı şeridi tanımı ve genişliği çok önem kazanmaktadır. Kullanım izni verilen kıyı şeridi doğal afet tehdidi altında (tsunami, deniz seviyesi yükselmesi vb.) incelenmeden yapılaşma izni verilmesi can ve mal kaybına neden olacaktır. Bu nedenle, bu çalışmaların da, her kıyı alanına özgü olarak deniz seviyesinin doğal afetler altında yükselmesi hesaplanarak yapılması gereklidir. Bu hesaplar yapılmadan verilecek iznin riskleri çok büyük olacaktır. O nedenle bu riski daha aza indirgeyen ve mevcut kanunla 50 metre olarak uygulanan sahil şeridi genişliği hiç değiştirilmeden korunmalıdır.

5.ci Maddenin 5. Fıkrasında, yapılması önerilen değişiklik içinde yer alan 'sahil şeritleri' ifadesi kendi başına tüm kıyıları kapsadığı için aynı fıkra içinde (diğer alanlar) ifadesi hiç bir anlam taşımamaktadır. Bu durumda, bu değişiklik kendi içinde 50 metre sınırını kullanılmaz duruma getirmektedir. Bu nedenle de, 5. Maddenin 5.fıkrası hiç değiştirilmeden 50 metre olarak korunmalıdır.

Ayrıca, Akdeniz ülkelerinde kıyı kullanımının ülke ekonomik girdisinde büyük pay sahibi olduğu Fransa, İspanya, Portekiz ve İtalya gibi ülkelerde kıyı kanunları incelendiğinde bu genişliğin en az 50 metre olarak tanımlandığı görülmektedir.

3621 Sayılı Kıyı Kanununun yapı yasağı ve kıyıda yapılacak yapılarla ilgili 6.maddesinde yapılan eklemeler ile zaten yoğun kullanıma açık olan kıyı alanlarına yapılacak yapı ve kullanım tiplerinde de artırıma gidilmiş olup, kıyı alanlarının halkın kullanıma ve yararına olan ilkesi göz ardı edilip, tamamen kullanım talepleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Kanunda yapılan düzenleme ile "ulaşıma yönelik yapı ve tesisler ile park ve açık alan düzenlemeleri," ibaresi eklenmiş, "üretim ve yetiştirme tesisleri" ibaresi "üretim, teşhir, pazarlama, depolama ve yetiştirme tesisleri, kamu kurumu veya kuruluşunca işletilen akaryakıt istasyonları ve enerji tesisleri" şeklinde değiştirilmiştir. Aynı fıkraya "Kamuya ait teknik, sosyal ve kültürel tesisler," ile "Kıyı alanının gerisinde, ekolojik özellikler dikkate alınarak deniz, nehir veya göl ile bağlantılı kanal ve göletler yapılabilir." cümlesi de eklenmiştir.

Kıyı alanları, farklı sektörlerin alan kullanımı açısından rekabet (zıt kullanım ve ilgi) içinde oldukları ve ekonomik açıdan çok değerli doğal kaynaklardır. Bütünleşik Kıyı Alan Yönetimi (BKAY) altında kıyı alanlarının kullanımı bu karmaşık problemi, kullanım riskleri (can ve mal güvenliği), kıyı ve deniz alanlarının ekolojik dengesi, doğal güzellikleri ve ülke ile yerel halkın yararını göz önünde bulundurarak çözer.

Bu nedenle bütün kıyı ve deniz alanlarında ulusal, bölgesel ve yerel BKAY stratejileri saptanmadan yapımına izin verilecek farklı kullanım gruplarının getireceği risk (can ve mal kaybı, kirlilik, vb) çok büyük olacaktır. Kıyı şeridinin 50 metreden daha dar kabul edilmesi durumunda kanun maddesinde belirtilen sektörlerin, BKAY çalışmaları gerçekleştirilmeden, kullanıma açılması, kıyı ve deniz alanlarında geri kazanım maliyeti çok yüksek ve zor olan sorunlara ve kayıplara neden olacaktır.

Kanun içerisinde yapılan bir başka değişiklik son yıllarda talep olarak oldukça artmakta olan bir uygulama türü olan doldurma ve kurutma yoluyla arazi kazanma ve bu araziler üzerinde yapılabilecek yapılar hakkındadır. Kanun 7.maddesine yapılan "Bu gibi yerlerde doldurma veya kurutma amacıyla valiliğe iletilen plan teklifi, valilik görüşü ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir. Bakanlık, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerini alır. Teklife ilişkin görüşüne başvuru kurum ve kuruluşlar, görüşlerini otuz gün içerisinde bildirirler. Bu süre içerisinde görüş bildirilmediği takdirde uygun görüş verildiği kabul edilir. Bu planlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından uygun bulunması halinde aynen veya değiştirilerek onaylanır. Bu araziler Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır ve mülkiyete konu edilemez. **Kıyı ve dolgu alanları ile sahil şeritlerinde 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun koruma amaçlı imar planlarına ilişkin hükümleri uygulanmaz.**" düzenlemesi ile denizalanı, kıyı alanı ve kara alanı ilişkisi tamamen göz ardı edilmektedir. Oysa ki, kıyı ve deniz alanları bir bütün olup, ayrı bölgeler şeklinde değerlendirilmesi kıyıların jeomorfolojik, hidrodinamik ve ekolojisi açısından mümkün değildir. Bu nedenle 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile korunmakta olan alanların

önünde doldurma ve kurutma yoluyla kazanılacak kıyı ve deniz alanlarının uygunluğu bilimsel (jeomorfolojik, hidrodinamik ve ekolojik) açıdan değerlendirildikten sonra, koruma altına alınmış alana (kara ve deniz alanına) olabilecek etkileri göz önüne alınarak izin verilmelidir. Bu değerlendirmeler ışığında yasa ile korunmakta olan alanların önünde doldurma ve kurutma ile kazanılacak alanların kullanımının, bütünleşik yaklaşımdan ve ilkelerinden ayrılmadan, "koruma amaçlı imar planlarına" uygun olarak tasarlanması zorunludur.

Bu değişiklik Türkiye bütün kıyı ve deniz alanlarında, 2863 sayılı 'Kültür ve Tabiat Varlıklarını' kanununu uygulanamaz duruma getirmektedir. Ülkemiz kıyıları, dünyanın en değerli ve önemli 'kültür ve tabiat' varlıklarına sahiptir. Kıyılarımız ve deniz alanlarımız, doğal özellikleri ve tarihi ve arkeolojik ve kültürel hazineleri ile ülkemizin kültür ve tabiat varlıklarını oluşturmaktadırlar. Bu nedenle vazgeçilemeyecek bu değerlerin korunması zorunludur. Önerilen madde değişikliği bu değerlerin yok olmasına neden olacaktır. Tartışmasız olan bu gerçeğin ışığında bu madde değişikliği kesin olarak yapılmamalıdır.

Kıyı alanlarını koruma ve planlama noktasında temel dayanak olan Kıyı Kanunu'nda yapılmak istenen son değişiklik ise bir imar affi niteliği taşımaktadır. Kıyı ve sahil şeridinde planlar başlığı altında bulunan 10.maddeye "Daha sonra belediye sınırları içine alınanlar dahil köy yerleşme alanı ve kırsal alanlarda olup deniz, göl ve akarsuların sahil şeridinde kalan mesafe şartları ile birlikte yapıldığı tarihteki mevzuata uygun olarak 11/7/1992 tarihinden önce oluşmuş yapılaşmalar yeni yerleşme alanları oluşturulmamak ve ilave yapı yapılmamak koşuluyla korunur. Köy yerleşik alanları içerisinde kalan özel mülkiyete konu yapılaşmamış kadastro veya imar parsellerine mevcut dokuya uygun olarak yapı ruhsatı verilebilir. Hangi alanda kalırsa kalsın yapıldığı tarihteki mevzuata uygun yapılar, bu Kanun kapsamında korunması mümkün olmasa dahi kamulaştırılincaya kadar kat mülkiyeleri tesis edilmemek ve herhangi bir müktesep hak teşkil etmemek koşuluyla, yörenin koşullarına uygun kullanım değişikliği, güçlendirme, cephe değişikliği, esaslı tadilat veya aynı emsal, kontur ve gabarinin aşılmasına dikkat edilerek yeniden yapılarak kullanılabilir." eklenmekte, böylece kıyı alanlarında plansız yapılaşmaların farklı kullanımlara da açılması sağlanmaktadır.

Amacı, "Deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özellikleri gözetilerek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek" olarak tanımlanan Kıyı Kanunu, getirilmek istenilen değişikliklerden daha çok, bütün dünyada kabul edilen ve uygulanan Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi modeli tarafından desteklenmelidir. Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi kıyıların sürdürülebilir yönetimini amaçlayan, farklı sektörler ile farklı hiyerarşideki karar vericilerin, yerel halk ile ortak paydaş olarak planlama sistemine dahil olduğu dinamik bir sistemdir. "Akdeniz'de Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Protokolü" ile 1976'da temel esasları belirtilen bu sistem, Birleşmiş Milletler tarafından da desteklenmekte ve çeşitli ülkelerde ulusal BKAY stratejileri oluşturulmak için kullanılmaktadır. Ülkemizde ise bu tip bir yapılaşmaya şiddetle ihtiyaç duyulmakla birlikte, henüz elde edilmiş bir kurumsal yapı bulunmamaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çalışmalar sürdürülmekte ve bu amaçla çeşitli kıyı alanları için Bütünleşik Kıyı Alan Yönetim Planları yaptırılmaktadır. BKAY sisteminin ülkemiz için getireceği en önemli değişiklik kıyı, deniz ve kara ilişkilerinin bir bütün olarak incelenmesini sağlamak olacaktır. Böylece yapılacak olan planlamalar hem bilimsel nitelikte olacak, hem de Kıyı Kanunu amacına hizmet edecektir. Yeni bir kurumsal yapılaşmaya gidilmeden yapılmaya çalışılan bu tip kanun değişiklikleri ise kamu zararına olacak ve can güvenliğini tehdit edecek sonuçlar doğuracaktır.

Kaynaklar

3621 sayılı Kıyı Kanunu <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr>

Ergin A., (2011) "Marinalar - Ders Notları" Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü

Eremina T.R. and Stetsko E. V. (2004) "Legal Provision For Integrated Coastal Zone Management" UNESCO Environment and development in coastal regions and in small islands (Küçük ada devletleri kıyı alanlarında çevre ve kalkınma çalışma grubu) yayını